

Til lovforslag nr. L 100. Betænkning afgivet af Kirkeudvalget den 3. maj 1991

Betænkning

over

Forslag til lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til kirkeministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige henvendelser fra biskoppen over Aalborg Stift og Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer. Sidstnævnte har tillige haft foretræde for udvalget.

Der er af kirkeministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Nogle af udvalgets spørgsmål til kirkeministeren og dennes besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Udvalget ønsker endvidere at udtale følgende:

I forhold til udviklingen i det internationale arbejde er det meget tilfredsstillende, at medlemmer af folkekirken, der flytter til udlandet, under ferier og midlertidige ophold her i landet med denne lov fremover får ret til kirkelig betjening. Det er ligeledes en naturlig udvikling og imødekommelse af ønsker fra medlemmerne.

Sognebåndsløsning drejer sig fortsat om at imødekomme medlemmers ønske om at vælge en bestemt præst og vælge kirkelig betjening af denne præst. At præsten fremover skal begrun-

de et afslag til ansøgeren, er en nutidig og rimelig fornyelse.

Udvalget havde gerne set, at overvejelserne om sognebåndsløsernes valgret og valgbarhed havde været fuldt afklaret med dette lovforslag, da udvalget mener, at spørgsmålet nøje hører sammen med de øvrige spørgsmål om medlemskab af folkekirken. Udvalget imødeser derfor fremsættelsen af forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd i oktober måned 1991, som kirkeministeren har oplyst i sit svar på udvalgets spørgsmål 9.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *kirkeministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

1) I *stk. 4* ændres ordene »Personer, der er døbt med en anden kristen dåb« til: »Andre personer, der er døbt med den kristne dåb«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Biskopperne er – uanset at de ikke havde haft indvendinger imod formuleringen af lovforslagets § 1, stk. 4, i deres høringssvar over udkast til lovforslaget – nu på et møde den 1. maj 1991 blevet enige om at foreslå formuleringen æn-

dret som anført i den foreslåede ændring. Den nye formulering skal understrege, at der – teologisk set – kun findes én kristen dåb.

Da den foreslåede ændring ikke medfører realitetsændringer i lovforslagets indhold, er det fundet rigtigt at imødekomme biskoppernes ønske.

Hanne Andersen (S) Anna-Marie Hansen (S) Arne Jensen (S)

Tove Lindbo Larsen (S) nfm. Henning Nielsen (S) Peder Sass (S) Jan Petersen (S)

Hanne Thanning Jacobsen (SF) Jette Pors (CD) Eva Møller (KF) Agnete Laustsen (KF)

Birthe Rønn Hornbech (V) fmd. Mejdahl (V) Bodil Thrane (V) Poul Nødgaard (FP)

Marianne Jelved (RV) Inger Stilling Pedersen (KRF)

Nogle af udvalgets spørgsmål til kirkeministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 1:

»Hvem har ikke anset det for nødvendigt, at de nærmere regler om optagelse i og udtræden af folkekirken gives i form af en kgl. anordning?«

Svar:

Det er forudsat i nutidig lovgivningspraksis, at regler af administrativ karakter, der udfærdiges med hjemmel i en lov, gives ved bekendtgørelse, se f.eks. Justitsministeriets vejledning om udarbejdelse af administrative forskrifter af 22. september 1987, kapitel 1, nr. 3 og 4.

Spørgsmål 2:

»Hvilke overvejelser ligger der bag formuleringen i § 1, stk. 4, om en anden kristen dåb?«

Svar:

Bestemmelsen vedrører personer, som er døbt med en kristen dåb i et ikke evangelisk-luthersk trossamfund. Efter forslaget skal optagelse i folkekirken af sådanne personer ske i henhold til en egentlig optagelsesbegæring. Det vil sige, at vedkommende må henvende sig til sognets præst eller en anden præst i folkekirken og under en samtale med denne lægge et sådant kendskab til folkekirken for dagen, at ønsket om optagelse kan betragtes som alvorligt ment.

Fornyet dåb hverken kan eller skal finde sted.

Også den nugældende bestemmelse i menighedsrådslovens § 5, stk. 1, nr. 3, forudsætter en positiv meningstilkendegivelse fra den, der ønsker optagelse, men jeg har ment det ønskeligt, at lovtæksten tydeliggøres på dette punkt.

Mindreårige optages i folkekirken efter anmodning fra forældremyndighedens indehaver. Mindreårige kan tillige blive medlem af folkekirken ved at opdrages i folkekirkens tro. Denne særregel, som jeg har foreslået videreført, forudsætter – som bestemmelsen i sin helhed – at den mindreårige er døbt med en kristen

dåb i et trossamfund, der ikke er evangelisk-luthersk.

Spørgsmål 3:

»Hvilke andre eksempler end »ved tilslutning til et andet trossamfund« tænkes der på med formuleringen i § 2, stk. 2 (jf. ordet f.eks.)?«

Svar:

Efter lovforslaget ophører medlemskab af folkekirken, såfremt medlemmet slutter sig til et andet trossamfund eller på anden måde, f.eks. ved at lade sig gendøbe, stiller sig uden for folkekirken. Bestemmelsen viderefører den nugældende regel i menighedsrådslovens § 5, stk. 3, nr. 2. Denne bestemmelse har – i hvert fald i nyere tid – kun været anvendt i tilfælde, hvor der forelå tilslutning til andet trossamfund eller gendåb – altså de i loven udtrykkeligt nævnte eksempler på at stille sig uden for folkekirken. Der kan derfor ikke anføres eksempler fra praksis på andre tilfælde, hvor et medlem har stillet sig uden for folkekirken, og det vil næppe på dette område være rigtigt at opstille hypotetiske eksempler og dermed foregribe konkrete afgørelser. Så meget kan dog fastslås, at der må stilles krav om meget klare og ekstraordinære forhold. Almindelig polemik mod eller nedsættende udtalelser om folkekirken er ikke tilstrækkeligt.

Om mine overvejelser med hensyn til bestemmelsens affattelse skal jeg i øvrigt henvise til lovforslagets bemærkninger til § 2.

Spørgsmål 4:

»Hvad er begrundelsen for den i § 3 og § 12 fastsatte 15-års-grænse?«

Svar:

Aldersgrænsen på 15 år er såvel i lovforslaget som i gældende lov anvendt som målestok for den modenhed og ansvarlighed, der bør forudsættes for at have medindflydelse på eget med-

lemskab af folkekirken og sognebåndsløsning. Tilsvarende aldersgrænse gælder efter lov om begravelse og ligbrænding med hensyn til afgørelser om kirkelig medvirken ved begravelser m.v. (§ 8), jf. også myndighedsloven, der på forskellige områder (§ 35 og § 39) giver personer, der er fyldt 15 år, en særstilling i forhold til mindreårige i øvrigt.

Spørgsmål 5:

»Hvad dækker udtrykket »kirkelig betjening« i § 6, stk. 2?»

Svar:

Udtrykket »kirkelig betjening« i § 6, stk. 2, har samme indhold som i § 6, stk. 1, og omfatter alle kirkelige handlinger (dåb, konfirmation, herunder konfirmationsforberedelse, vielse og begravelse) samt sjælesorg.

I og med, at præsten forpligtes til at varetage den kirkelige betjening, følger, at vedkommende medlem af folkekirken har ret til brug af sognekirken og til kirkebetjening uden særskilt betaling. Denne ret omfatter også adgang til at erhverve gravplads på kirkegården som inden-sogsboende.